

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 270

din 18.12.2008

privind azilul în Republica Moldova

Publicat : 13.03.2009 în Monitorul Oficial Nr. 53-54 art Nr : 145 Data intrării în vigoare : 13.03.2009

Pornind de la necesitatea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în conformitate cu principiile și cu normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, conștientizând că reglementarea statutului refugiaților constituie o garanție importantă a drepturilor omului, precum și de la necesitatea asigurării compatibilității actelor legislative naționale cu legislația comunitară prin procedură de armonizare, în temeiul art.19 și art.72 alin.(3) lit.r) din Constituția Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul prezentei legi

(1) Prezenta lege stabilește statutul juridic al străinilor și al apatrizilor, al beneficiarilor unei forme de protecție în Republica Moldova, precum și procedura de acordare, încetare și anulare a protecției.

(2) Scopul legii este instituirea unui cadru juridic și instituțional de funcționare a sistemului de azil în Republica Moldova.

(3) Azilul se acordă în conformitate cu dispozițiile prezentei legi și ale altor acte normative, cu principiile și cu normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, respectându-se prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 2. Sfera de acțiune a prezentei legi

(1) Sub incidența prezentei legi cad solicitantii de azil, beneficiarii unei forme de protecție și autoritățile competente în domeniul azilului.

(2) Prezenta lege nu se aplică persoanei recunoscute de autoritatea Republicii Moldova ca având drepturi și obligații legate de deținerea cetățeniei Republicii Moldova.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:
protecție internațională – asigurarea accesului egal la un proces echitabil și eficient al procedurii de azil, exercitarea drepturilor solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară și temporară în conformitate cu legislația națională și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

azil – instituție juridică prin al cărei intermediu statul oferă străinului protecție, acordându-i statutul de refugiat, protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic;

procedură de azil – totalitatea actelor și acțiunilor îndeplinite, precum și a activităților

desfășurate de autoritățile competente, în vederea acordării unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova;

solicitant sau solicitant de azil – străinul care a depus o cerere de azil, nesoluționată încă printr-o decizie irevocabilă;

cerere de azil – manifestare de voință, exprimată în scris sau oral în fața autorităților competente, din care să rezulte cu certitudine că se solicită o formă de protecție pe teritoriul Republicii Moldova;

centru de cazare – centru desemnat sau creat în conformitate cu legislația în vigoare, destinat cazării temporare și recepției solicitanților de azil;

țară de origine – țara al cărei cetățean este străinul sau, dacă acesta deține multiple cetățenii, fiecare țară al cărei cetățean este, iar în cazul apatridului, țara în care acesta își avea domiciliul legal și obișnuit;

statut de refugiat – formă de protecție, recunoscută de Republica Moldova, a străinului sau apatridului, care întrunește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, precum și în Protocolul privind statutul refugiaților din 31 ianuarie 1967;

protecție umanitară – formă de protecție, recunoscută de Republica Moldova, acordată străinului sau apatridului din alte motive decât cele prevăzute de Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951;

protecție temporară – protecție cu caracter excepțional menită să asigure, în cazul unui aflux masiv și spontan de persoane strămutate care nu se pot întoarce în țara de origine, protecție imediată și temporară unor astfel de persoane, dacă există riscul ca sistemul de azil să nu poată procesa acest aflux fără efecte adverse pentru funcționarea sa eficientă, în interesul persoanelor în cauză și al altor persoane care au nevoie de protecție;

azil politic – protecție excepțională acordată străinului de către Președintele Republicii Moldova;

aflux masiv și spontan de persoane strămutate – intrarea pe teritoriul Republicii Moldova a unui număr mare de persoane care vin dintr-o țară sau dintr-o zonă geografică specifică și care depășesc capacitatea Direcției refugiați a Biroului migrație și azil de soluționare a cererilor individuale privind recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției umanitare, în condițiile și în termenele prevăzute de lege;

persoane strămutate – străini nevoiți să-și părăsească țara sau regiunea de origine, care nu se pot întoarce în condiții de siguranță datorită situației ce persistă în acea țară sau regiune și care se pot încadra în domeniul de aplicare a art.1 (A) din Convenția de la Geneva sau a altor instrumente naționale ori internaționale prin care se acordă protecție internațională, în special:

a) persoane care au părăsit zone de conflict armat sau de violență endemică;

b) persoane care sînt expuse riscului serios sau care au fost victime ale încălcărilor sistematice sau generalizate ale drepturilor lor;

beneficiul dubiului – principiu procedural aplicat persoanei care întrunește condițiile art.44;

membri de familie – soțul sau, după caz, soția, copiii cu vîrstă de pînă la 18 ani, necăsătoriți, aflați în întreținerea acestora, indiferent de faptul dacă sînt din căsătorie ori din afara căsătoriei, ori adoptați, potrivit legii naționale din țara de origine, precum și părinții soților care locuiesc împreună cu ei;

minor neînsoțit – străinul cu vîrstă de pînă la 18 ani care a venit în Republica Moldova neînsoțit de părinți sau de un reprezentant legal ori care nu se află în îngrijirea unei alte persoane, potrivit legii, precum și minorul care a rămas neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul Republicii Moldova.

Capitolul II

AUTORITĂȚILE COMPETENTE ÎN SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR DE AZIL

Articolul 4. Ministerul Afacerilor Interne

(1) Direcția refugiați a Biroului migrație și azil (denumită în continuare Direcția refugiați), subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne, este responsabilă de administrarea și de

soluționarea problemelor solicitanților de azil, ale refugiaților și ale beneficiarilor de protecție umanitară sau temporară, precum și de aplicarea dispozițiilor prezentei legi.

(2) Direcția refugiați colaborează cu autoritățile administrației publice în procesul de implementare a normelor și a procedurilor necesare pentru a se asigura respectarea drepturilor solicitanților de azil și ale refugiaților, ale beneficiarilor de protecție umanitară sau temporară. În acest scop, funcționarilor din Direcția refugiați li se oferă posibilitatea de a comunica cu aceste categorii de persoane, indiferent de locul aflării lor pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) Conducătorul Direcției refugiați emite decizii, dispoziții, alte acte ce țin de soluționarea cererilor de azil.

Articolul 5. Atribuțiile Direcției refugiați

a) înregistrează cererile solicitanților de azil, îi interviuează, colectează datele și probele necesare completării dosarului la fiecare cerere de azil;

b) realizează măsurile de protecție și de asistență oferite solicitanților de azil și beneficiarilor unei forme de protecție;

c) propune înființarea, la necesitate, a centrelor de cazare a solicitanților de azil și a refugiaților și administrează aceste centre;

d) este responsabilă de gestionarea mijloacelor financiare alocate ei, altor ajutoare, precum și asistenței financiare, acordate solicitanților de azil și refugiaților de către organizațiile naționale și internaționale;

e) exercită alte atribuții în domeniul refugiaților și azilului prevăzute de legislația Republicii Moldova.

Articolul 6. Consilierul de eligibilitate

(1) Consilierul de eligibilitate este funcționar în cadrul Direcției refugiați, responsabil de examinarea cererilor de azil, ale cărui atribuții sînt aprobate de directorul Biroului migrație și azil.

(2) La examinarea cererii de azil, consilierul de eligibilitate este obligat:

a) să informeze solicitantul de azil despre scopul interviului, despre drepturile și obligațiile lui, precum și despre procedura care urmează;

b) să informeze solicitantul de azil asupra faptului că informațiile pe care le prezintă vor servi drept temei la luare deciziilor;

c) să atenționeze solicitantul asupra faptului că prezentarea unor date false privind circumstanțele pe care se întemeiază cererea de azil poate constitui temei pentru respingerea cererii;

d) să se asigure că solicitantul prezintă cît mai concret posibil toate elementele relevante ale cererii sale de azil;

e) să determine credibilitatea solicitantului și să evalueze dovezile prezentate, acordîndu-i beneficiul dubiului, după caz, în vederea stabilirii elementelor obiective și subiective ale situației lui;

f) să coreleze elementele subiective și cele obiective cu criteriile stabilite de legislația națională în vederea acordării unei forme de protecție.

(3) Consilierul de eligibilitate exercită alte atribuții prevăzute de prezenta lege.

Articolul 7. Administrarea centrelor de cazare

(1) Centrele de cazare își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile prezentei legi, în baza unui regulament, aprobat de Guvern.

(2) Personalul centrelor de cazare trebuie să fie pregătit corespunzător, avînd obligația să respecte principiul confidențialității, în condițiile prezentei legi, în legătură cu orice informație obținută în desfășurarea activității.

(3) Sumele necesare acoperirii cheltuielilor de înființare, de funcționare și de întreținere a centrelor se suportă de la bugetul Ministerului Afacerilor Interne, din surse externe, identificate în acest scop, în funcție de costurile efective și în limita mijloacelor alocate.

(4) Direcția refugiați asigură accesul în centre al reprezentanților Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (denumit în continuare ÎCNUR) și ai organizațiilor

neguvernamentale, cu care a încheiat protocoale de cooperare.

(5) În vederea desfășurării activității de consiliere, Direcția refugiați asigură reprezentanților organizațiilor neguvernamentale cu care a încheiat protocoale de cooperare spațiul necesar în centrele de cazare.

Articolul 8. Cooperarea internațională

(1) Republica Moldova cooperează cu alte state și cu organizații internaționale în vederea soluționării problemelor de azil.

(2) Guvernul cooperează cu Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați în baza acordului de colaborare semnat între Guvernul Republicii Moldova și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați.

(3) Direcția refugiați informează solicitanții de azil și beneficiarii unei forme de protecție despre posibilitatea de a contacta ÎCNUR. Reprezentanții acestuia pot comunica cu fiecare solicitant de azil și cu fiecare beneficiar al unei forme de protecție de pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de locul aflării fiecăruia. În acest scop, după coordonarea cu autoritățile administrației publice de resort, se va asigura accesul reprezentanților ÎCNUR în penitenciare, în izolatoare de urmărire penală, în zona de tranzit, la aeroporturi sau la frontieră, ori în localurile în care se află sau sînt deținute persoanele respective.

(4) Reprezentanții ÎCNUR au acces, la cerere, la informațiile privind cererile individuale de azil, la desfășurarea procedurii și la deciziile adoptate, cu condiția ca solicitantul de azil să fie de acord în acest sens.

Capitolul III

PRINCIPII GENERALE

Articolul 9. Accesul în teritoriu

(1) Autoritățile competente asigură accesul în teritoriul Republicii Moldova al oricărui străin aflat la frontieră, din momentul manifestării de voință, exprimată în scris sau oral, din care să rezulte cu certitudine că acesta solicită protecția Republicii Moldova. Autorizarea se va efectua în conformitate cu art.54.

(2) Solicitanții de azil nu vor fi sancționați pentru intrare sau ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova. Tratatul aplicat acestor persoane se va conforma standardelor internaționale referitoare la drepturile omului și prevederilor prezentei legi.

Articolul 10. Nediscriminarea

Prevederile legislației naționale se aplică solicitanților de azil și beneficiarilor unei forme de protecție fără discriminare, indiferent de rasă, cetățenie, etnie, limbă, religie, apartenență politică, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vîrstă.

Articolul 11. Principiul nereturnării

(1) Nici un solicitant de azil nu va fi expulzat sau returnat de la frontieră ori de pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Nici un beneficiar al unei forme de protecție nu poate fi returnat sau expulzat într-o țară ori în teritoriu unde ar putea exista o amenințare a vieții sau a libertății lui sau în care ar putea fi supus torturii, tratamentelor inumane sau degradante.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor alin.(2) și fără a afecta în mod automat forma de protecție de care beneficiază, persoana care a fost recunoscută ca refugiat sau căreia i s-a acordat protecție umanitară poate fi expulzată sau returnată de pe teritoriul Republicii Moldova dacă:

a) există motive temeinice a considera că prezintă un pericol pentru securitatea statului Republicii Moldova;

b) fiind condamnată pentru o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă, prevăzută de Codul penal al Republicii Moldova, pentru care a fost emisă hotărîre judecătorească definitivă, prezintă un pericol pentru ordinea publică din Republica Moldova.

(4) Direcția refugiați va coordona cu autoritățile competente în vederea constatării existenței sau lipsei motivelor de a considera că o persoană prezintă pericol pentru securitatea națională sau pentru ordinea publică.

(5) Refugiatului sau beneficiarului de protecție umanitară în a cărui privință a fost emisă

hotărîre judecătorească de expulzare, în conformitate cu prevederile Codului penal, i se acordă un termen rezonabil pentru efectuarea formalităților de admitere într-o altă țară.

Articolul 12. Unitatea familiei

(1) Autoritățile competente respectă principiul unității familiei în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Membrii de familie ai beneficiarului de o formă de protecție beneficiază de aceeași formă de protecție și de același statut ca și beneficiarul.

(3) Prezentul articol se aplică membrilor de familie care îndeplinesc următoarele condiții:

- a) însoțesc beneficiarul unei forme de protecție;
- b) se află în întreținerea acestuia și domiciliază împreună cu el;
- c) statutul lor personal nu este incompatibil cu statutul de refugiat sau cu cel al beneficiarului de o altă formă de protecție, prevăzută de prezenta lege.

(4) Soțul, soția beneficiază de principiul unității familiei în cazul în care căsătoria a fost încheiată înainte de intrare pe teritoriul Republicii Moldova și înainte de data solicitării azilului de către beneficiar.

(5) Membrilor de familie ai refugiatului cărora li s-a recunoscut statutul de refugiat în condițiile alin.(3) li se menține acest statut în caz de divorț, de separare sau de deces al refugiatului.

Articolul 13. Confidențialitatea

(1) Datele și informațiile referitoare la cererea de azil sînt confidențiale.

(2) Obligația privind respectarea confidențialității revine tuturor autorităților și organizațiilor care desfășoară activități în domeniul azilului, terților care sînt implicați în procedura de azil sau care intră accidental în posesia unor astfel de date.

Articolul 14. Protecția minorilor

(1) Minorului care solicită azil sau care beneficiază de una din formele de protecție i se va acorda protecție și asistență pentru a-și realiza drepturile.

(2) În vederea aplicării prevederilor prezentei legi, deciziile cu privire la minor se emit cu respectarea interesului superior al copilului, luîndu-se în considerare vîrsta și dezvoltarea lui.

Articolul 15. Integrarea socială

Autoritățile publice centrale și locale își vor da concursul la elaborarea și la implementarea programelor de integrare socială a persoanelor cărora li s-a acordat o formă de protecție.

Capitolul IV

**FORMELE DE PROTECȚIE ACORDATE
PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA**

Articolul 16. Formele de protecție

În condițiile prezentei legi, pe teritoriul Republicii Moldova persoanei i se acordă una din următoarele forme de protecție:

- a) statutul de refugiat;
- b) protecție umanitară;
- c) protecție temporară;
- d) azil politic.

Articolul 17. Statutul de refugiat

(1) Statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținînd nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică străinilor care beneficiază de protecție sau de asistență din partea unui organism sau a unei instituții a Organizației Națiunilor Unite, alta decît ÎCNUR. În cazul în care această protecție sau asistență a încetat pentru un motiv oarecare, fără ca situația persoanelor respective să fi fost reglementată în mod definitiv, în conformitate

cu rezoluțiile relevante adoptate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite, ele vor beneficia de drepturi ce rezultă din prezenta lege.

Articolul 18. Motivele de excludere de la recunoașterea statutului de refugiat

(1) Un străin este exclus de la recunoașterea statutului de refugiat dacă există motive întemeiate să se creadă că:

a) a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o infracțiune împotriva umanității, așa cum sînt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și în legislația penală a Republicii Moldova;

b) a comis o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă de drept comun înainte de a intra pe teritoriul Republicii Moldova;

c) a comis fapte care sînt contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite, enunțate în Preambulul și în art.1 și 2 din Carta Națiunilor Unite;

d) a planificat, a facilitat sau a participat la săvîrșirea unor acte de terorism, după cum sînt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Elementele constitutive ale infracțiunii menționate la alin.(1) lit.a)–c) prezintă un motiv de excludere a străinului de la recunoașterea statutului de refugiat, dacă aceste fapte au fost comise în orice formă de participare, conform prevederilor legii penale a Republicii Moldova.

Articolul 19. Protecția umanitară

(1) Protecția umanitară se acordă străinului care nu îndeplinește condițiile pentru recunoașterea statutului de refugiat și în a cărui privință există motive de a crede că, la întoarcere în țara de origine, va fi expus unui risc serios și din cauza acestui risc nu poate sau nu dorește să obțină protecția acelei țări.

(2) Protecția umanitară se acordă pe o perioadă de un an, în condițiile prezentei legi.

(3) La expirarea perioadei prevăzute la alin.(2), conducătorul Direcției refugiați dispune, la solicitare, inițierea procedurii de examinare a îndeplinirii în continuare a condițiilor prevăzute la alin.(1). În baza informației din dosar, conducătorul Direcției refugiați emite, în termen de 2 luni de la inițierea procedurii, o decizie de acordare sau de neacordare a protecției umanitare.

(4) Pe perioada procedurii prevăzută la alin.(3) și pînă la emiterea unei decizii irevocabile, străinul beneficiază de drepturile și de obligațiile solicitantului de azil.

Articolul 20. Motivele de excludere de la acordarea protecției umanitare

(1) Un străin este exclus de la acordarea protecției umanitare dacă există motive întemeiate să se creadă că:

a) a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o infracțiune împotriva umanității, așa cum sînt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și în legislația penală a Republicii Moldova;

b) a comis o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă de drept comun înainte de a intra pe teritoriul Republicii Moldova;

c) a comis fapte care sînt contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite, enunțate în Preambulul și în art.1 și 2 din Carta Națiunilor Unite;

d) prezintă un pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea Republicii Moldova;

e) a planificat, a facilitat sau a participat la săvîrșirea unor acte de terorism, după cum sînt definite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Elementele constitutive ale infracțiunii menționate la alin.(1) lit.a)–c) prezintă un motiv de excludere a străinului de la acordarea protecției umanitare, dacă aceste fapte au fost comise în orice formă de participare, conform prevederilor legii penale a Republicii Moldova.

Articolul 21. Procedura de acordare a protecției temporare

(1) Protecția temporară se acordă prin hotărîre de Guvern, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, în baza unui raport prezentat de Biroul migrație și azil privind necesitatea de acordare a protecției temporare. Prin hotărîre de Guvern, se stabilesc măsurile și perioada pentru care se acordă protecție temporară.

(2) Raportul este elaborat în baza analizei situației, efectuată de Direcția refugiați, luându-se în considerare cauzele eventualelor afluxuri de persoane.

(3) Protecția temporară se acordă pe o perioadă de un an. În cazul în care motivele de protecție temporară persistă, durata protecției temporare poate fi prelungită cu perioade de 6 luni, pentru maximum un an, dar care să nu depășească 2 ani.

(4) La acordarea, implementarea și încetarea protecției temporare, Guvernul va consulta ÎCNUR și alte organizații internaționale.

Articolul 22. Înregistrarea și documentarea beneficiarilor de protecție temporară

(1) Direcția refugiați înregistrează datele personale ale beneficiarilor de protecție temporară pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Direcția refugiați adoptă măsurile necesare pentru a pune la dispoziția persoanelor care beneficiază de protecție temporară documentele necesare pentru întreaga durată a protecției.

(3) Fiecărui beneficiar de protecție temporară i se eliberează un document de identitate prin care i se acordă permisiunea de a rămâne pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 23. Depunerea cererii de azil de către beneficiarul de protecție temporară

(1) Beneficiarul de protecție temporară poate depune individual cerere de azil.

(2) Beneficiarul de protecție temporară care a depus cerere de azil își va menține statutul de solicitant de azil până la data rămânerii irevocabile a deciziei cu privire la cererea sa.

(3) Beneficiarului de protecție temporară care a depus cerere de azil nu i se vor aplica prevederile privind protecția temporară.

(4) Dacă, în urma unei analize, cererea de azil este respinsă, persoana va continua să beneficieze de protecție temporară pentru restul perioadei de protecție.

Articolul 24. Garanțiile acordate minorilor neînsoțiți

(1) Direcția refugiați ia măsuri, în termen de 15 zile, pentru a asigura reprezentarea minorilor neînsoțiți, care beneficiază de protecție temporară, prin reprezentant legal sau, după caz, printr-o organizație responsabilă de grija și de bunăstarea lor ori pentru a asigura orice altă reprezentare corespunzătoare.

(2) Pe perioada protecției temporare, Direcția refugiați dispune plasarea minorilor neînsoțiți într-un centru de cazare sau, pornind de la principiul respectării interesului superior al copilului, solicită autorităților de resort alegerea unei forme de protecție a minorilor rămași fără îngrijirea părinților, prevăzută de legislația Republicii Moldova.

(3) La cazarea minorilor, opiniile lor sînt luate în considerare în raport cu vârsta și cu gradul lor de maturitate.

Articolul 25. Motivele de excludere de la acordarea protecției temporare

(1) Străinii care cad sub incidența art.20 vor fi excluși de la acordarea protecției temporare.

(2) În cazul în care există indicii pentru a se considera că persoana căreia i se acordă protecție temporară cade sub incidența uneia din clauzele de excludere prevăzute la art.20, cererea de azil a persoanei respective va fi examinată în procedură ordinară.

(3) Deciziile sau măsurile de excludere vor fi întemeiate pe principiul proporționalității.

Articolul 26. Motivele de încetare a protecției temporare

(1) Protecția temporară încetează în una din următoarele situații:

- a) atingerea duratei maxime de protecție temporară, stabilită prin hotărîre de Guvern;
- b) renunțarea la protecție;
- c) repatrierea voluntară;
- d) obținerea statutului de refugiat sau a protecției umanitare;
- e) legalizarea șederii în alt mod;
- f) reinstalarea în altă țară.

(2) Încetarea situației pentru care se acordă protecție temporară este constatată de Direcția refugiați și este adusă la cunoștință fiecărui beneficiar de protecție temporară.

(3) Protecția temporară poate înceta în orice moment stabilit prin hotărîre de Guvern.

(4) Hotărîrea de Guvern are la bază stabilirea faptului că situația din țara de origine este de asemenea natură încît să permită returnarea în siguranță a celor cărora li s-a acordat protecție temporară, cu respectarea corespunzătoare a drepturilor omului, a libertăților fundamentale și a obligațiilor în ceea ce privește nereturnarea.

Articolul 27. Azilul politic

(1) În cazuri excepționale, persoanele care au deținut funcții politice, diplomatice sau de interes public în alte state sau în organisme internaționale, persoanele care au demonstrat un deosebit atașament, respect și interes pentru Republica Moldova, alte personalități marcante, care sînt persecutate în țara de origine pot solicita Președintelui Republicii Moldova acordarea de azil politic.

(2) Cererile prin care se solicită azil politic se examinează de către Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării azilului politic de pe lîngă Președintele Republicii Moldova.

(3) Condițiile, regulile și temeiurile de acordare a azilului politic categoriilor de persoane specificate la alin.(1) sînt stabilite prin decret al Președintelui Republicii Moldova.

(4) Persoanele cărora li s-a respins cererea de acordare a azilului politic pot solicita acordarea unei forme de protecție în condițiile prezentei legi.

Capitolul V

DREPTURI ȘI OBLIGAȚII

Secțiunea 1. Drepturile și obligațiile solicitanților de azil

Articolul 28. Drepturile solicitanților de azil
Solicitantul de azil beneficiază de următoarele drepturi:

- a) de a nu fi returnat sau expulzat pînă la soluționarea cererii sale de azil;
- b) de a șede în Republica Moldova pînă la expirarea unui termen de 15 zile de la data rămînerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii, cu excepția situației în care cererea de azil a fost respinsă în procedură accelerată, caz în care străinul trebuie să părăsească Republica Moldova la data rămînerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii;
- c) de a fi informat în scris, într-o limbă pe care o cunoaște sau pe care se presupune în mod rezonabil că o cunoaște, în momentul depunerii cererii, despre drepturile și obligațiile pe care le are pe parcursul procedurii de azil;
- d) de a fi interviuat, la solicitare, de o persoană de același sex;
- e) de a i se asigura gratuit interpret (traducător) în orice etapă a procedurii de azil;
- f) de a beneficia de asistență juridică în orice etapă a procedurii de azil, în condițiile legii;
- g) de a i se proteja datele personale și orice alte detalii în legătură cu cererea sa;
- h) de a fi informat despre posibilitatea contactării reprezentanților ÎCNUR;
- i) de a fi consiliat și asistat de un reprezentant al organizației neguvernamentale în orice etapă a procedurii de azil;
- j) de a i se elibera gratuit un document temporar de identitate, a cărui valabilitate va fi prelungită de Direcția refugiați, în conformitate cu prevederile prezentei legi. În lipsa unor documente care să certifice identitatea solicitantului, în documentul temporar de identitate va fi menționată identitatea declarată, a cărei autenticitate va fi verificată ulterior în comun cu autoritățile competente;
- k) de a fi informat despre posibilitatea și termenele de atacare a deciziei prin care i se respinge cererea;
- l) de a munci, drept care i se poate acorda temporar, la solicitare, dacă, din motive obiective, este lipsit de mijloacele de existență necesare;
- m) de a fi cazat în centru de cazare în perioada procedurii;
- n) de a beneficia, în cazul solicitantului de azil cu necesități speciale, de adaptarea condițiilor de cazare și de asistență în centrele de cazare;
- o) de a primi asistență medicală primară și de urgență, conform legislației în vigoare;
- p) de a avea acces, în cazul solicitantului minor, la învățămîntul general obligatoriu în aceleași condiții ca și copiii cetățeni ai Republicii Moldova;
- r) de a beneficia, în cazul familiei cu copii, precum și al minorului neînsoțit, de toate

măsurile de asistență socială acordate, în conformitate cu legislația în vigoare, copiilor cetățeni ai Republicii Moldova;

s) de alte măsuri stabilite de legislație.
Articolul 29. Dreptul minorilor la învățământ

(1) Copiii solicitanților de azil și solicitanții de azil minori au acces la sistemul de învățământ în aceleași condiții ca și copiii cetățeni ai Republicii Moldova.

(2) Accesul la sistemul de învățământ nu poate fi amânat mai mult de 3 luni de la data depunerii cererii de rigoare de către minor sau de reprezentantul său legal. Această perioadă poate fi extinsă la un an în cazul în care este necesară asigurarea unui curs de pregătire în vederea înscrierii în sistemul de învățământ.

Articolul 30. Accesul la asistență medicală

(1) Solicitanții de azil sînt asigurați, în conformitate cu legislația în vigoare, cu asistență medicală urgentă la etapa prespitalicească în caz de stări acute care pun în pericol viața.

(2) Solicitanților de azil li se asigură dreptul la examen medical gratuit (inclusiv anonim) în scopul depistării precoce a virusului HIV și a maladiei SIDA.

(3) Testarea la marcherii HIV se face în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 31. Obligațiile solicitanților de azil
Solicitantul de azil este obligat:

a) să prezinte toate elementele relevante ale cererii sale de azil: declarații și toate documentele existente, indicînd identitatea și cetățenia sa, țările și locurile de reședință anterioare, cererile anterioare de azil, rutele de tranzit, documentele de identitate și de călătorie, motivele pentru care solicită acordarea unei forme de protecție;

b) să spună adevărul și să colaboreze cu consilierul de eligibilitate în stabilirea completă a circumstanțelor pertinente referitoare la cererea sa;

c) să depună eforturi pentru a-și susține declarațiile prin orice dovezi care îi stau la dispoziție și să ofere explicații prin care să justifice lipsa dovezilor;

d) să ofere în detaliu toate informațiile în legătură cu persoana și cu experiența sa pentru a-i oferi consilierului de eligibilitate posibilitatea de a stabili faptele relevante;

e) să predea actele de identitate, inclusiv cele de călătorie, aflate în posesia sa;

f) să informeze, în timp de 10 zile, Direcția refugiați despre orice schimbare a locului de trai, a statutului juridic, a stării civile, despre pierderea sau deteriorarea documentelor de identitate emise de Direcția refugiați;

g) să informeze Direcția refugiați despre părăsirea localității de reședință;

h) să colaboreze cu autoritățile pentru soluționarea cererii sale și să răspundă la toate întrebările care îi sînt adresate de autoritățile competente în domeniul azilului;

i) să răspundă la solicitările organelor cu atribuții în domeniul azilului;

j) să se supună fotografierii și înregistrării dactiloscopice obligatorii;

k) să se supună examenului medical din motive de sănătate publică;

l) să respecte regulamentul de ordine interioară al centrului de cazare;

m) la cazarea în centru, să prezinte toate obiectele aflate asupra sa în vederea inventarierii lor;

n) să părăsească teritoriul Republicii Moldova pînă la expirarea termenului de 15 zile de la data rămînerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii de azil, cu excepția situației în care cererea de azil a fost respinsă în procedură accelerată, caz în care străinul trebuie să părăsească Republica Moldova din data rămînerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii de azil;

o) să respecte prezenta lege și legislația în vigoare.

Articolul 32. Documentele solicitantului de azil

(1) Pînă la soluționarea cererii de azil, Direcția refugiați eliberează solicitantului de azil un document de identitate temporar, care atestă statutul acestuia de solicitant de azil, dar nu și identitatea lui adevărată.

(2) Documentul de identitate temporar de solicitant de azil este valabil pe un termen de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii lui pentru alte termene a cîte 30 de zile, pînă la

soluționarea definitivă a cererii.

(3) Minorii cu vîrsta de pînă la 16 ani însoțiți de părinți sînt înscriși în documentul de identitate temporar de solicitant de azil al fiecărui părinte. Minorul neînsoțit va fi documentat, de asemenea, cu document de identitate temporar de solicitant de azil.

(4) Documentul de identitate temporar de solicitant de azil nu se eliberează străinilor aflați în detenție atît timp cît această măsură se menține.

(5) Străinului care a solicitat azil într-un punct de control al frontierei de stat sau la organul de poliție i se va elibera o adeverință provizorie, a cărei valabilitate nu depășește 48 de ore. Adeverința provizorie ține loc de document de identitate temporar și permite deplasarea titularului pînă la Direcția refugiați. Modelul de adeverință provizorie se aprobă prin ordin al ministrului afacerilor interne.

(6) Documentul solicitantului de azil este proprietate de stat și urmează a fi restituit Direcției refugiați.

Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile refugiaților și ale beneficiarilor de protecție umanitară

Articolul 33. Drepturile refugiaților și ale beneficiarilor de protecție umanitară

(1) Statutul de refugiat și protecția umanitară conferă beneficiarului drepturile prevăzute de legislație pentru cetățenii străini și pentru apatrizi, precum și următoarele drepturi speciale:

a) de a fi informat în scris, într-o limbă pe care o cunoaște sau pe care se presupune în mod rezonabil că o cunoaște, cît mai curînd posibil după obținerea formei de protecție, despre drepturile și la obligațiile pe care le are;

b) de a rămîne pe teritoriul Republicii Moldova și de a obține documentele corespunzătoare pentru confirmarea identității și pentru trecerea frontierei;

c) de a alege locul de reședință și de a circula liber în condițiile stabilite de legislație pentru străini;

d) de a fi angajat de persoane fizice sau juridice, de a exercita profesii libere, de a desfășura activitate de întreprinzător, în conformitate cu legislația în vigoare;

e) de a fi salarizat și de a beneficia de celelalte drepturi materiale ce decurg din activitățile desfășurate, precum și de asigurare socială, în condițiile legii;

f) de a fi încadrat în învățămîntul general obligatoriu în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii Republicii Moldova, precum și în celelalte forme de învățămînt în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii străini și apatrizi;

g) de a beneficia, în cazul familiei cu copii, precum și al minorului neînsoțit, de toate măsurile de asistență socială acordate, în conformitate cu legislația în vigoare, copiilor cetățeni ai Republicii Moldova;

h) de a beneficia de un tratament identic cu cel acordat cetățenilor Republicii Moldova în ce privește libertatea de a profesa propria religie și de a da educație religioasă copiilor;

i) de a se bucura, în sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală, de aceleași drepturi ca și cetățenii Republicii Moldova în condițiile stabilite de legislația în vigoare;

j) de a i se proteja datele personale și orice alte detalii în legătură cu cazul său;

k) de a avea acces liber în instanță de judecată și la asistență administrativă;

l) de a nu fi returnat sau expulzat, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege;

m) de a fi cazat în centrul de cazare a persoanelor socialmente vulnerabile, pe o perioadă determinată;

n) de a participa, la solicitare, la programe de integrare socială.

(2) În cazul în care sînt lipsiți de mijloace de existență, beneficiarul statutului de refugiat și beneficiarul de protecție umanitară au dreptul la ajutor bănesc în mărimea și în modul stabilite de Guvern. Ajutorul bănesc se acordă într-un termen de 6 luni cu condiția:

a) depunerii unei cereri;

b) asumării unui angajament de rambursare a sumei primite;

c) existenței disponibilităților financiare ale statului.

Articolul 34. Obligațiile refugiaților și ale beneficiarilor

de protecție umanitară

(1) Refugiatul și beneficiarul de protecție umanitară sînt obligați:

- a) să cunoască și să respecte Constituția Republicii Moldova, prevederile prezentei legi și ale altor acte normative;
- b) să aibă un comportament corect și civilizat, să respecte regulile stabilite de autoritățile competente în domeniul azilului și să răspundă la solicitările acestora;
- c) să respecte regulamentul de ordine interioară al centrului de cazare;
- d) să ramburseze sumele primite în calitate de ajutor, dacă au realizat venituri care le permit acest lucru; sumele rambursate se fac venit la bugetul de stat.

(2) Refugiatul este obligat să se adreseze Direcției refugiați pentru obținerea unui nou buletin de identitate, la expirarea termenului de valabilitate a celui vechi, cu cel puțin 30 de zile înainte de expirare, iar în caz de pierdere sau deteriorare, în termen de 3 zile.

(3) Beneficiarul de protecție umanitară este obligat să se adreseze imediat Direcției refugiați în caz de pierdere sau deteriorare a buletinului de identitate de beneficiar de protecție umanitară.

Articolul 35. Accesul la facilitățile de integrare socială

(1) Direcția refugiați va promova programe de integrare socială pentru refugiați și beneficiarii de protecție umanitară și va asigura accesul la aceste programe.

(2) Asistența pentru integrarea străinilor în viața economică, culturală și socială este asigurată în condițiile legislației privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Articolul 36. Documentele refugiaților

(1) Refugiatalui i se eliberează buletin de identitate. Buletinul de identitate de refugiat se eliberează pe un termen de 5 ani.

(2) Refugiatul poate obține, la solicitare, document de călătorie care să îi permită deplasarea în afara teritoriului Republicii Moldova, cu excepția cazurilor cînd este periclitată securitatea națională sau ordinea publică a Republicii Moldova.

(3) Documentul de călătorie se eliberează refugiatului pe un termen de pînă la 2 ani, care nu va depăși termenul de valabilitate al buletinului de identitate.

(4) Documentele de identitate ale refugiatului se eliberează de Ministerul Afacerilor Interne în baza unei decizii emise de șeful Direcției refugiați.

Articolul 37. Documentele beneficiarilor

de protecție umanitară

(1) Beneficiarului de protecție umanitară i se eliberează buletin de identitate pe un termen de un an. La expirarea termenului de valabilitate a buletinului, Direcția refugiați va documenta solicitantul cu un document de identitate provizoriu.

(2) Beneficiarul de protecție umanitară poate obține, la solicitare, document de călătorie care să îi permită deplasarea în afara teritoriului Republicii Moldova, cu excepția cazurilor cînd este periclitată securitatea națională sau ordinea publică a Republicii Moldova.

(3) Documentul de călătorie pentru beneficiarii de protecție umanitară se eliberează pe un termen de un an.

(4) Documentele de identitate ale beneficiarului de protecție umanitară se eliberează de Ministerul Afacerilor Interne în baza unei decizii emise de șeful Direcției refugiați.

Articolul 38. Repatrierea voluntară

(1) Repatrierea voluntară înseamnă întoarcerea benevolă a refugiatului în țara sa de origine.

(2) La realizarea repatrierii voluntare, Direcția refugiați asigură respectarea următoarelor condiții:

a) repatrierea să aibă un caracter voluntar, asupra refugiatului să nu se exercite nici un fel de presiune din partea autorităților;

b) voința refugiatului de a se repatria să fie exprimată în scris;

c) la dispoziția refugiatului să fie pusă toată informația disponibilă privitor la țara lui de origine, să i se comunice garanțiile oferite de aceasta și condițiile de acolo, pentru a i se facilita luarea deciziei de repatriere;

d) să se verifice asigurarea refugiatului care se repatriază cu documente de călătorie și cu

alte acte necesare pentru a i se facilita repatrierea;
e) în caz de necesitate sau în cadrul programelor de repatriere voluntară, să se ia toate măsurile pentru a se asigura că garanțiile oficiale oferite de țările de origine privind siguranța întoarcerii refugiatului vor fi respectate în întregime și că repatrierea va avea loc în siguranță și fără lezarea demnității lui.

Secțiunea a 3-a. Drepturile și obligațiile beneficiarilor de protecție temporară

Articolul 39. Drepturile beneficiarilor de protecție temporară

Beneficiarul de protecție temporară are dreptul:

- a) de a nu fi returnat în țara în care riscă să i se aducă atingere vieții, libertății sau integrității sale fizice sau psihice;
- b) de a fi informat în scris, într-o limbă pe care o cunoaște sau pe care se presupune în mod rezonabil că o cunoaște, despre drepturile și obligațiile pe care le are în perioada de protecție temporară;
- c) de a i se elibera un document de identitate pentru perioada respectivă prin care i se acordă permisiunea de a rămîne pe teritoriul Republicii Moldova;
- d) de a munci, la solicitare, o perioadă care să nu depășească perioada protecției temporare;
- e) de a avea acces la cazare corespunzătoare;
- f) de a primi asistență medicală primară și asistență medicală de urgență conform legislației în vigoare;
- g) de a avea acces la învățămîntul general obligatoriu, în cazul minorilor, în aceleași condiții ca și copiii cetățeni ai Republicii Moldova;
- h) de a beneficia, în cazul familiei cu copii, precum și al minorului neînsoțit, de toate măsurile de asistență socială acordate, în conformitate cu legislația în vigoare, copiilor cetățeni ai Republicii Moldova.

Articolul 40. Obligațiile beneficiarilor de protecție temporară

Beneficiarul de protecție temporară este obligat:

- a) să aibă un comportament corect și civilizat, să respecte regulile stabilite de autorități și să răspundă la solicitările acestora;
- b) să respecte regulamentul de ordine interioară al centrului de cazare;
- c) să ofere, în detaliu, toate informațiile în legătură cu persoana sa;
- d) să răspundă la întrebările care îi sînt adresate de autoritatea competentă în domeniul azilului;
- e) să predea documentele pe care le are la dispoziție;
- f) să informeze, în timp de 10 zile, Direcția refugiați despre orice schimbare a statutului său juridic, a stării civile, despre pierderea sau deteriorarea documentelor de identitate emise de această direcție;
- g) să colaboreze cu autoritățile competente în domeniul azilului;
- h) să răspundă la solicitările organelor cu atribuții în domeniul azilului;
- i) să se supună fotografierii și înregistrării dactiloscopice obligatorii;
- j) să se supună examenului medical gratuit, din motive de sănătate publică;
- k) la cazare în centrul de cazare, să prezinte obiectele pe care le are asupra sa în vederea inventarierii lor;
- l) să respecte legislația privind regimul străinilor în Republica Moldova, în măsura în care legea nu dispune altfel;
- m) să respecte prezenta lege, legislația Republicii Moldova în vigoare.

Capitolul VI

PROCEDURA DE EXAMINARE A CERERII DE AZIL

Secțiunea 1. Garanții procedurale

Articolul 41. Accesul la procedură

Autoritățile competente asigură accesul la procedura de azil oricărui străin, aflat pe teritoriul Republicii Moldova sau la frontieră, din momentul manifestării de voință, exprimată

în scris sau verbal, din care să rezulte că acesta solicită protecția statului Republica Moldova.

Articolul 42. Rolul activ

(1) La soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente investighează din oficiu orice împrejurare de fapt și de drept care ar putea conduce la soluționarea cauzei, chiar dacă împrejurarea nu a fost invocată sau menționată expres în cererea de azil sau în plîngere.

(2) La soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente au obligația să cerceteze toate aspectele relevante ale cererii de azil, în colaborare cu solicitantul, după caz, sau la solicitarea acestuia.

(3) În vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alin.(1) și (2), autoritățile competente să soluționeze cererile de azil pot solicita expertize, consulta experți, efectua verificări referitoare la identitatea solicitanților, în condițiile legislației în vigoare.

Articolul 43. Cerințele privind examinarea cererii

(1) Cererile de azil sînt examinate în mod individual, obiectiv și imparțial de către un personal calificat, care cunoaște standardele relevante aplicabile în domeniul legislației privind azilul.

(2) La examinarea cererii se vor lua în considerare informațiile precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine a solicitantului de azil, pentru evaluarea situației lui personale.

(3) Motivele de acordare a unei forme de protecție, în condițiile prezentei legi, se examinează în cadrul unei proceduri unice, succesiv, din perspectiva corespunderii definiției de refugiat și aflării în una din situațiile pentru care se acordă protecție umanitară.

(4) Cererile de acordare a protecției temporare se examinează în conformitate cu art.22-27.

Articolul 44. Beneficiul dubiului

Atunci cînd o parte din motive sau cînd toate motivele invocate în cererea de azil, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu sînt probate cu documente sau cu alte dovezi, se acordă beneficiul dubiului dacă sînt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

- a) solicitantul a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil;
- b) toate elementele relevante aflate la dispoziția solicitantului au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil;
- c) declarațiile solicitantului sînt considerate coerente și plauzibile și nu sînt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul acestuia;
- d) solicitantul a depus cererea de azil cît mai curînd posibil, iar eventuala întîrziere este justificată prin motive întemeiate;
- e) credibilitatea generală a solicitantului a fost stabilită.

Articolul 45. Persecuția și riscul serios

(1) Actele considerate ca fiind o persecuție, în sensul art.17, trebuie:

a) să fie suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, în special a drepturilor de la care nu se pot face derogări potrivit art.15 alin.(2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997;

b) să reprezinte o multitudine de măsuri, inclusiv violări ale drepturilor omului, care sînt suficient de grave pentru a afecta o persoană în măsura menționată la lit.a).

(2) Actele de persecuție care pot fi calificate ca atare potrivit alin.(1) pot să ia forma:

- a) actelor de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală;
- b) măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sînt discriminatorii sau care sînt aplicate într-o manieră discriminatorie;
- c) acuzării sau pedepsei discriminatorii sau disproporționate;
- d) imposibilității rejudecării ca urmare a unei pedepse discriminatorii sau disproporționate;
- e) acuzării sau pedepsirii ca urmare a refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci cînd îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvîrșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art.17;
- f) actelor sau abuzurilor de discriminare specifice sexelor, precum și actelor sau abuzurilor

de discriminare specifice privind minorii.

(3) Prin risc serios se înțelege prezența uneia din următoarele situații:

- a) existența unei condamnări la pedeapsă capitală sau existența pericolului execuției;
- b) tortura sau tratamentele ori pedepsele inumane sau degradante aplicate solicitantului în țara sa de origine;
- c) amenințarea gravă și individuală la viața sau la integritatea corporală a unui civil din motive de violență generalizată în situații de conflict armat internațional sau intern.

Articolul 46. Motive de persecuție

(1) La aprecierea motivelor de persecuție, autoritățile competente trebuie să țină cont de următorii factori:

- a) conceptul de rasă, care include considerente de culoare, descendență sau de apartenență la un anumit grup etnic;
- b) conceptul de religie, care include orientarea spre credințe teiste, nonateiste și ateiste, participarea sau neparticiparea la ritualuri formale în public sau în mod privat, fie singur, fie împreună cu alții, alte acte religioase sau exprimări ale credințelor, sau forme de conduită personală ori comună bazate sau impuse de o anumită religie;
- c) conceptul de naționalitate nu se va limita la noțiunea de cetățenie sau la apatridie, dar va include apartenența la un grup determinat prin identitatea sa culturală, etnică sau lingvistică, prin originile geografice sau politice comune ori prin relația pe care o are cu populația unui alt stat;

d) conceptul de grup social, în cazul în care:

- membrii numitului grup au caracteristici înnăscute sau un trecut comun, care nu poate fi schimbat, sau trăsături ori credințe atât de importante pentru identitate și conștiință încât persoana nu poate fi forțată să renunțe la ele;
- grupul are o identitate distinctă în țara respectivă deoarece este perceput ca fiind diferit de restul societății;

- în funcție de circumstanțele din țara de origine, un anumit grup social poate include un grup bazat pe trăsături comune orientării sexuale. Orientarea sexuală nu poate fi considerată o trăsătură a grupului social, în sensul prezentului articol, atunci când acțiunile specifice orientării sexuale sînt fapte penale potrivit legislației Republicii Moldova. Aspectele referitoare la sexe pot fi incluse în noțiunea de orientare sexuală, cu condiția să nu fie unicul motiv al aplicării acestui articol;

e) conceptul de opinie politică, care include deținerea unei opinii cu privire la o anumită problemă, legată de eventuali agenți de persecuție menționați la art.47 și de politicile și metodele acestora, indiferent dacă acea opinie a fost sau nu manifestată de solicitant.

(2) Conform noțiunii de refugiat, trebuie să existe o legătură între motivele menționate în prezentul articol și actele de persecuție stabilite la art.45 alin.(1) și (2).

(3) În evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție nu are importanță că solicitantul are trăsăturile rasiale, religioase, de naționalitate, sociale sau politice care au determinat acțiunea de persecuție, cu condiția ca o asemenea caracteristică să-i fi fost atribuită de către agentul de persecuție.

Articolul 47. Agenții de persecuție și ai riscului serios Agenți de persecuție și ai riscului serios sînt:

a)

b) partidele sau organizațiile care au sub control statul sau o parte importantă din teritoriul statului;

c) agenții nonguvernamentali, dacă agenții prevăzuți la lit.a) și b), inclusiv organizațiile internaționale, nu sînt capabili sau nu doresc să asigure protecție împotriva persecuției.

Articolul 48. Temerea bine întemeiată de a fi persecutat sau de a fi expus unui risc serios

(1) La evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau de a fi expus la un risc serios, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior

părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine.

(2) O temere bine întemeiată de persecuție sau de a fi expus la un risc serios poate fi cauzată și de acțiunile desfășurate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea convingerilor sau a orientărilor pe care le avea în țara de origine.

Articolul 49. Refugiul intern

(1) La examinarea cererii de azil se poate stabili că solicitantul nu are nevoie de protecție internațională dacă într-o regiune din țara sa de origine nu se justifică temerea bine întemeiată de persecuție sau nu se expune unui risc serios și dacă se poate aștepta în mod rezonabil ca solicitantul să rămână în acea regiune.

(2) La examinarea situației menționate la alin.(1) se va ține cont de situația generală actuală din acea regiune a țării și de circumstanțele personale ale solicitantului existente la data luării deciziei cu privire la cererea de azil.

Articolul 50. Cerințele privind decizia Direcției refugiați cu privire la cererea de azil

(1) În cazul respingerii unei cereri cu privire la azil, decizia trebuie să fie motivată și să cuprindă în mod obligatoriu situația de fapt și de drept, precum și informații privind calea de atac a acesteia, termenul de depunere a plîngerii și organul la care se depune plîngerea împotriva deciziei de respingere.

(2) Decizia privind cererea de azil se comunică în scris, în limba de stat a Republicii Moldova, urmînd să fie tradusă verbal în limba pe care solicitantul o cunoaște.

(3) Direcția refugiați nu comunică solicitantului motivele acordării unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.

Secțiunea a 2-a. Procedura ordinară

Articolul 51. Cererea de azil

(1) Cererea de azil se depune personal de către străin, de îndată ce:

- a) s-a prezentat în punctul de trecere a frontierei de stat;
- b) se află pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) în țara de origine a străinului cu drept de ședere în Republica Moldova au survenit evenimente care îl determină să ceară protecție.

(2) Nu se admite depunerea cererilor de azil în afara teritoriului Republicii Moldova.

(3) Autoritățile competente nu pot refuza primirea cererii de azil pe motiv că a fost depusă tardiv.

(4) Nu se admit cereri colective.

(5) În cazul minorului neînsoțit, cererea de azil se depune de reprezentantul lui legal.

(6) În cazul persoanei lipsite de discernămint, cererea de azil se depune de tutore sau de curator, după numirea lui.

(7) În cazul în care solicitantul nu știe să scrie, funcționarul care primește cererea completează cererea potrivit declarației orale a solicitantului. Cererea este semnată de solicitant, funcționar și interpret. În cazul în care solicitantul nu poate semna, se aplică amprenta lui digitală.

Articolul 52. Autoritățile competente să primească cereri de azil

Autoritățile competente să primească cereri de azil sînt:

- a) Direcția refugiați;
- b) autoritățile de supraveghere și de control al frontierei de stat;
- c) organele de poliție;
- d) structurile Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției sau subdiviziunile de detenție provizorie din cadrul organelor de drept.

Articolul 53. Cererile de azil depuse la Direcția refugiați

(1) După înregistrarea cererii de azil la Direcția refugiați, solicitantul va completa un chestionar în limba de stat a Republicii Moldova sau în limba pe care o cunoaște.

(2) Chestionarul va cuprinde în mod obligatoriu datele personale ale solicitantului, ale persoanelor care îl însoțesc, denumirea țărilor tranzitate, motivele care l-au determinat să plece din țara de origine, precum și lista documentelor de identitate sau de călătorie aflate în posesia sa.

(3) Pentru identificare și evidență, solicitanților de azil li se deschid dosare personale, care vor conține date referitoare la identitatea lor, fotografii, amprentele digitale și alte date. Modul de evidență, de ținere și de păstrare a dosarelor se stabilește prin ordin al directorului Biroului migrație și azil.

Articolul 54. Cererile de azil depuse la alte autorități competente să le primească

(1) Cererile înaintate autorităților competente de supraveghere și de control al frontierei de stat, organelor de poliție, structurilor Departamentului Instituțiilor Penitenciare sau subdiviziunilor de detenție provizorie din cadrul organelor de drept urmează a fi expediate Direcției refugiați, în condițiile prezentei legi.

(2) Autoritățile prevăzute la alin.(1) încheie, în condiții de confidențialitate, proces-verbal în care se indică:

a) datele privind identitatea persoanei, iar în cazul în care persoana nu o poate confirma documentar, se indică identitatea declarată;

b) circumstanțele care au determinat persoana să solicite azil;

c) țara de origine;

d) alte date declarate de solicitantul de azil sau date despre care autoritățile competente prevăzute la alin.(1) sînt în cunoștință de cauză.

(3) Autoritățile competente de supraveghere și de control al frontierei de stat vor asigura accesul pe teritoriul Republicii Moldova al solicitanților de azil numai după informarea Biroului migrație și azil și cu permisiunea lui, care, la rîndul său, îi va prelua în 24 de ore de la frontiera de stat pentru a le examina cererile depuse.

Articolul 55. Intervievarea solicitanților de azil

(1) Înainte de emiterea unei decizii privind cererea de azil, solicitantului de azil i se dă posibilitatea de a susține un interviu cu privire la cererea sa. Interviul este efectuat cît mai curînd posibil, dar nu mai tîrziu de 21 de zile de la data depunerii cererii.

(2) În cazul în care este necesară o cercetare suplimentară a informațiilor din țara de origine, precum și a altor circumstanțe pertinente referitoare la cererea de azil, termenul prevăzut la alin.(1) poate fi prelungit cu 21 de zile.

(3) Interviul are loc în condiții de confidențialitate.

(4) Interviul este efectuat de către un consilier de eligibilitate care este obligat:

a) să asigure organizarea și buna desfășurare a interviului;

b) să verifice faptele expuse de solicitantul de azil;

c) să ia în considerare, pe cît este posibil, situația personală sau generală în care se înscrie cererea de azil, inclusiv originea sau vulnerabilitatea solicitantului;

d) să pună la dispoziția solicitantului de azil un interpret care să asigure o comunicare adecvată între solicitant și consilier.

(5) Interviul se va desfășura în limba pe care solicitantul o alege. Acolo unde se presupune în mod rezonabil că solicitantul cunoaște o altă limbă, interviul se poate desfășura în limba respectivă. Preventiv, consilierul de eligibilitate trebuie să se convingă de faptul că limba în care urmează să se desfășoare interviul îi este suficient de accesibilă.

(6) Solicitantul de azil poate fi interviuat în prezența unui avocat. La interviu are dreptul să asiste reprezentanții ÎCNUR și ai organizațiilor neguvernamentale, cu acordul solicitantului.

(7) Pe parcursul interviului, solicitantul trebuie să răspundă personal la întrebările care îi sînt adresate.

(8) Interviul este consemnat în scris într-o notă de interviu și urmează să fie clarificate aspectele necesare analizei cererii de azil. Nota de interviu va cuprinde în mod obligatoriu: datele de identificare a solicitantului de azil, numele consilierului de eligibilitate care

efectuează interviul, numele interpretului, datele altor participanți la interviu, limba în care se desfășoară interviul, declarațiile solicitantului referitoare la motivele de azil, precum și orice altă informație care să ducă la soluționarea cererii de azil.

(9) Nota de interviu este semnată de consilierul de eligibilitate, de solicitantul de azil, de interpret și, după caz, de alți participanți la interviu.

(10) Dacă solicitantul refuză să semneze nota de interviu, motivele refuzului vor fi consemnate în dosarul său. Refuzul solicitantului de a semna nota de interviu nu împiedică Direcția refugiați să emită o decizie cu privire la cererea acestuia.

(11) În caz de necesitate, consilierul de eligibilitate poate efectua un nou interviu.

(12) Solicitantul poate amâna efectuarea interviului din motive întemeiate, însă termenul nu poate depăși 5 zile.

(13) În cazul în care solicitantul nu se prezintă consecutiv la 3 interviuri fără a prezenta motive întemeiate, se va lua o decizie în baza materialelor cuprinse în dosar.

(14) Solicitantul are dreptul să ia cunoștință, la solicitare, de nota de interviu după comunicarea deciziei privind respingerea cererii de azil.

(15) Interviul poate fi omis în cazul în care:

a) Direcția refugiați este în măsură să ia o decizie pozitivă pe baza probelor din dosar;

b) nu este posibil să aibă loc, în special dacă se consideră că solicitantul nu poate sau nu este în măsură să fie interviuat din cauza unor circumstanțe durabile independente de voința sa. Dacă există îndoieli, Direcția refugiați poate solicita un certificat medical sau psihologic.

Articolul 56. Analizarea motivelor invocate de solicitantul de azil

La analizarea cererii de azil, se va ține cont:

a) de vârsta, de trecutul, inclusiv cel al rudelor apropiate, de identitatea, naționalitatea, țările și locurile de reședință anterioare, de cererile anterioare de azil, de rutele de tranzit, documentele de identitate și de călătorie, de motivele pentru care se solicită acordarea unei forme de protecție;

b) de faptele relevante referitoare la țara de origine, la momentul luării deciziei, inclusiv de legile și regulamentele din țara de origine și de modalitatea în care sînt aplicate;

c) de declarațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv de informațiile cu privire la faptul dacă a fost supus persecuției sau la posibilitatea de a fi persecutat sau expus unui risc serios la întoarcere în țara de origine;

d) de situația individuală sau de circumstanțele personale ale solicitantului: reprezintă ele persecuție sau un risc serios;

e) de acțiunile solicitantului, ulterioare părăsirii țării de origine: au fost ele direcționate exclusiv sau în principal spre crearea condițiilor necesare depunerii cererii de azil, evaluării posibilității ca aceste acțiuni să conducă la persecuție sau la cauzarea unui risc serios solicitantului în cazul reînțarcerii în țara de origine;

f) de existența posibilității ca solicitantul să beneficieze de protecția unei alte țări, a cărei cetățenie a dobîndit-o.

Articolul 57. Colectarea informațiilor relevante pentru soluționarea cererii de azil

(1) Consilierul de eligibilitate ia toate măsurile pentru colectarea informațiilor necesare soluționării cererii de azil.

(2) La emiterea deciziei, autoritatea competentă poate lua în considerare informațiile oferite de ÎCNUR, rapoartele Organizației Națiunilor Unite referitoare la drepturile omului, alte informații.

(3) Direcția refugiați poate solicita oricărei autorități publice centrale sau locale orice document necesar analizei situației solicitantului și examinării cererii lui de azil, cu respectarea confidențialității în sensul art.13.

(4) Direcția refugiați poate solicita expertize și poate consulta experți dacă este necesar în procesul decizional.

(5) Pentru examinarea cazurilor individuale, autoritatea competentă:

- a) nu divulgă autorului presupus al persecuției la care a fost supus solicitantul de azil informațiile cu privire la cererile individuale de azil sau faptul că a fost depusă cerere;
- b) nu obține informații de la autorul presupus al persecuției într-un mod care i-ar putea divulga faptul că solicitantul a depus cerere și care ar periclita integritatea fizică a solicitantului și a persoanelor aflate în întreținerea lui, libertatea și siguranța membrilor lui de familie care se află în țara de origine.

Articolul 58. Procedura de examinare a cererii de azil

(1) Examinarea cererii de azil se efectuează în cadrul procedurii de azil, în conformitate cu principiile și cu garanțiile procedurale prevăzute de prezenta lege.

(2) Termenul de examinare a cererii de azil este de la o lună la 6 luni.

(3) Dacă o decizie nu poate fi luată în termenul stabilit la alin. (2) din motive independente de Direcția refugiați, acest termen poate fi prelungit, cu condiția efectuării acțiunilor necesare luării unei atare decizii. Termenul poate fi prelungit câte o lună, dar nu va depăși 3 luni.

(4) În cazul în care, în termen de 6 luni, nu se poate lua o decizie, solicitantul trebuie:

a) să fie informat în scris despre întârziere;

b) să primească, la solicitare, informații despre termenul în care se preconizează emiterea unei decizii cu privire la cererea sa.

Articolul 59. Renunțarea la cererea de azil

(1) În cazul în care renunță în mod expres la cererea sa de azil pînă la emiterea unei decizii privitor la ea, solicitantul de azil va fi informat cu privire la consecințele renunțării sale.

(2) În cazul renunțării la cererea de azil, conducătorul Direcției refugiați emite o dispoziție privind încetarea examinării dosarului.

(3) Dispoziția privind încetarea examinării dosarului se comunică de îndată solicitantului în scris, prin comunicare directă sau prin trimitere poștală la ultima lui adresă declarată.

(4) În cazul renunțării la cererea de azil, solicitantul are obligația de a părăsi teritoriul Republicii Moldova la expirarea perioadei de 15 zile de la comunicarea sau recepționarea dispoziției, după care cade sub incidența legislației privind regimul juridic al străinilor și a altor acte normative ce reglementează aflarea cetățenilor străini pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 60. Decizia privind cererea de azil

(1) După interviuarea solicitantului de azil, în baza informației pregătite de Direcția refugiați, șeful acestei direcții emite una din următoarele decizii:

a) recunoașterea statutului de refugiat;

b) acordarea protecției umanitare;

c) respingerea cererii de azil;

d) neacordarea protecției umanitare.

(2) Decizia privind acordarea protecției umanitare va cuprinde și motivele neacordării statutului de refugiat.

(3) Orice decizie a Direcției refugiați privind cererea de azil se comunică de îndată solicitantului în scris, prin comunicare directă sau prin trimitere poștală la ultima lui adresă declarată. La solicitare, se eliberează către ÎCNUR o copie de pe decizie.

(4) În cazul acordării unei forme de protecție, Direcția refugiați informează beneficiarul despre drepturile și obligațiile sale.

(5) În cazul respingerii cererii de azil, în decizie se indică dreptul și termenul în care solicitantul de azil poate ataca, precum și obligația de a părăsi teritoriul Republicii Moldova la expirarea termenului de 15 zile de la data rămînerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii sale de azil.

Articolul 61. Procedura examinării în instanță judecătorească

(1) Deciziile Direcției refugiați privind cererile de azil pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ fără respectarea vreunei proceduri prealabile.

(2) La etapa contenciosului administrativ, examinarea cererilor de azil se desfășoară cu respectarea principiului confidențialității în sensul art.13.

Secțiunea a 3- a. Procedura rapidă

Articolul 62. Cererile de azil care fac obiectul procedurii rapide
În procedură rapidă se examinează următoarele cereri de azil:
a) abuzive;
b) evident nefondate;
c) înaintate de persoane care, prin activitatea sau prin apartenența lor la o anumită grupare, prezintă pericol pentru siguranța națională ori pentru ordinea publică.

Articolul 63. Cererea de azil abuzivă și cererea evident nefondată
(1) Cererea de azil este considerată abuzivă dacă:
a) solicitantul a indus în eroare autoritățile în ceea ce privește identitatea și/sau cetățenia sa, și/sau autenticitatea documentelor sale, prezentând informații sau documente false ori tăinuind informații și documente relevante care ar fi putut avea o influență nefavorabilă asupra deciziei;

b) solicitantul a depus o altă cerere de azil, furnizând alte date personale;
c) solicitantul nu a furnizat nici o informație care să stabilească cu un grad rezonabil de certitudine identitatea sau cetățenia sa ori nu a prezentat cu rea-credință acte de identitate sau documente de călătorie care ar fi fost de ajutor la stabilirea identității sau a cetățeniei sale;

d) solicitantul a depus cerere numai pentru a amâna sau a împiedica punerea în executare a unei decizii anterioare sau iminente care ar conduce la expulzarea sa.

(2) Cererea de azil este considerată evident nefondată dacă:
a) solicitantul a făcut declarații incoerente, contradictorii, puțin plauzibile sau insuficiente, care fac, în mod cert, neconvingătoare afirmația sa că a fost supus unor persecuții;

b) solicitantul a depus o cerere ulterioară în care nu invocă noi elemente relevante cu privire la situația sa personală ori la situația din țara sa de origine;

c) solicitantul a intrat pe teritoriul Republicii Moldova în mod ilegal ori și-a prelungit ilegal șederea și, fără un motiv valabil, nu s-a prezentat la autorități și/sau nu a depus cerere de azil cât mai curînd posibil, avînd în vedere circumstanțele intrării sale în teritoriu.

(3) Motivele specificate la alin.(1) și (2) nu pot să prevaleze temerii bine întemeiate de persecuție, conform art.48.

Articolul 64. Examinarea cererii care face obiectul procedurii rapide

(1) Procedura rapidă poate începe în cadrul unei proceduri ordinare la data la care consilierul de eligibilitate constată existența uneia dintre situațiile prevăzute la art.63.

(2) După interviul și examinarea motivelor invocate în cererea de azil, Direcția refugiați se pronunță în cel mult 15 zile de la începerea procedurii rapide.

Articolul 65. Atacarea deciziei

(1) Deciziile Direcției refugiați privind cererile de azil care fac obiectul procedurii rapide pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ fără respectarea unei proceduri prealabile.

(2) În cazul în care cererea de azil a fost respinsă în procedură rapidă printr-o decizie irevocabilă, străinul este obligat să plece de pe teritoriul Republicii Moldova în aceeași zi în care i s-a comunicat decizia.

(3) În cazul în care nu este atacată, decizia Direcției refugiați devine irevocabilă.

Secțiunea a 4-a. Procedura în cazul persoanelor cu necesități speciale

Articolul 66. Garanții privind minorii neînsoțiți
(1) Cererea de azil a unui minor neînsoțit se examinează cu prioritate și nu poate face obiectul procedurii rapide.

(2) Autoritățile competente vor asigura accesul la serviciile de reabilitare pentru minorii care au fost victime ale oricărei forme de abuz, neglijență, exploatare, tortură, tratament inuman sau degradant ori care au suferit de pe urma conflictelor armate și, în caz de necesitate, le vor acorda asistență medicală complexă adecvată și consiliere calificată.

(3) Opinia minorului neînsoțit solicitant de azil este luată în considerare, acordîndu-i-se

importanța cuvenită în raport cu vârsta și cu gradul lui de maturitate.

(4) Funcționarii care lucrează cu minori neînsoțiți au o pregătire conformă necesităților minorilor.

(5) Respectînd principiul interesului superior al copilului, luînd în considerare opinia minorului neînsoțit în raport cu vârsta și cu gradul lui de maturitate, autoritatea competentă va iniția cît mai curînd posibil efectuarea diferitelor acțiuni în vederea depistării membrilor lui de familie.

(6) În cazul în care poate exista o amenințare la viața sau la integritatea minorului ori a rudelor lui apropiate, în special dacă aceștia au rămas în țara de origine, trebuie luate măsuri prin care să se asigure că adunarea, procesarea și circulația informațiilor cu privire la persoanele respective se fac pe baza principiului confidențialității, pentru a se evita punerea în pericol a siguranței lor.

Articolul 67. Desemnarea reprezentantului legal

(1) Desemnarea reprezentantului legal va fi inițiată de Direcția refugiați în termen de 15 zile de la data înregistrării minorului neînsoțit.

(2) Autoritatea tutelară competentă desemnează, în conformitate cu legislația, un reprezentant care va tutela fiecare solicitant de azil neînsoțit cu vîrstă de pînă la 18 ani.

(3) În cazul minorului neînsoțit solicitant de azil, procedura de azil este suspendată pînă la numirea unui reprezentant legal. În perioada suspendării, minorul neînsoțit beneficiază de drepturile acordate solicitanților de azil.

(4) Direcția refugiați va lua cît mai curînd posibil măsurile necesare pentru a asigura reprezentarea minorilor neînsoțiți cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecție umanitară, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 68. Examenul medical

(1) În cazul în care există dubii serioase privind vîrsta minorului neînsoțit, iar aceasta nu poate fi probată prin alte mijloace, Direcția refugiați dispune, cu consimțămîntul prealabil, dat în scris, al minorului și al reprezentantului său legal, efectuarea unei expertize medico-legale pentru determinarea vîrstei.

(2) Direcția refugiați informează reprezentantul legal și minorul neînsoțit solicitant de azil, într-o limbă pe care acesta din urmă se presupune în mod rezonabil că o cunoaște, despre posibilitatea efectuării unei expertize medicale pentru determinarea vîrstei. Această informație trebuie să cuprindă, de asemenea, precizări referitoare la metodele de examinare medicală, posibilele consecințe ale rezultatului acestei examinări și efectele eventualului refuz de a se supune expertizei medicale.

(3) În cazul în care refuză fără motive întemeiate efectuarea expertizei medico-legale de evaluare a vîrstei, minorul neînsoțit va fi considerat major la data depunerii cererii.

(4) Decizia de respingere a cererii de azil a unui minor neînsoțit care a refuzat să se supună examenului medical nu se întemeiază exclusiv pe acest refuz.

(5) În cazul minorului neînsoțit, procedura de azil este suspendată pînă la primirea rezultatelor expertizei medico-legale de către Direcția refugiați. În perioada suspendării, minorul va beneficia de drepturile acordate solicitanților de azil.

Articolul 69. Înaintarea cererii de azil de către minorul neînsoțit

(1) Interesele minorului neînsoțit solicitant de azil sînt apărute de reprezentantul său legal.

(2) Minorul neînsoțit solicitant de azil cu vîrstă de pînă la 14 ani depune cerere de azil prin reprezentantul său legal, iar cel cu vîrstă de 14 ani sau mai mult o poate depune personal, asistat neapărat de reprezentantul său legal.

(3) Minorul neînsoțit care și-a manifestat, în scris sau oral, în fața autorităților competente, voința de a obține o formă de protecție va fi înregistrat ca solicitant de azil, urmînd ca cererea de azil să fie depusă cît mai curînd posibil după numirea reprezentantului legal.

(4) În cazul în care minorul neînsoțit și-a manifestat, în scris sau oral, în fața autorităților prevăzute la art.52 lit.b)–d), voința de a obține o formă de protecție, autoritățile vor informa în aceeași zi Direcția refugiați, care va asigura transportul minorului.

Articolul 70. Intervievarea minorilor neînsoțiți solicitanți de azil

(1) În cazul minorilor interviul se ține, în prezența reprezentantului legal, de către un consilier de eligibilitate cu pregătire specială.

(2) Intervievarea minorilor, inclusiv a celor neînsoțiți solicitanți de azil, se efectuează în toate cazurile posibile.

(3) Până la efectuarea interviului, reprezentantul legal face demersurile necesare pentru pregătirea minorului în vederea susținerii interviului.

(4) Consilierul de eligibilitate informează minorul despre scopul și posibilele consecințe ale interviului.

(5) Pe parcursul interviului, consilierul de eligibilitate va ține cont de gradul de maturitate și de inteligență al minorului.

Articolul 71. Cazarea minorilor neînsoțiți

Direcția refugiați dispune plasarea minorului neînsoțit într-un centru de cazare sau, pornind de la principiul respectării interesului superior al copilului, solicită autorităților de resort alegerea unei forme de protecție a minorilor rămași fără îngrijirea părinților, prevăzută de legislația Republicii Moldova.

Articolul 72. Victimele torturii sau ale violenței

În situația în care solicitantul de azil prezintă informații sau semnalmente cu privire la aplicarea torturii sau altor tratamente inumane sau degradante, precum și că este victimă a oricărei forme de violență, Direcția refugiați va dispune efectuarea unei expertize medico-legale.

Articolul 73. Persoanele cu tulburări psihice (boli mintale sau deficiențe mintale)

(1) În situația în care există dubii serioase cu privire la discernământul solicitantului de azil, Direcția refugiați solicită efectuarea unei expertize psihiatrice în condițiile stabilite de legislația în vigoare.

(2) În cazul în care, prin expertiză psihiatrică, se constată lipsa de discernământ al solicitantului de azil, Direcția refugiați inițiază desemnarea unui tutore sau, după caz, a unui curator, în condiții prevăzute de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.

(3) Până la numirea tutorelui sau curatorului, procedura de soluționare a cererii de azil este suspendată. Pe perioada suspendării procedurii de acordare a unei forme de protecție, solicitantul de azil lipsit de discernământ beneficiază de drepturile prevăzute pentru solicitanții de azil.

(4) Cererea solicitantului de azil lipsit de discernământ este depusă de tutore sau de curator, după numire.

(5) În cazul în care efectuarea interviului pentru determinarea statutului de refugiat este posibilă, tutorele sau curatorul va face demersurile necesare pentru pregătirea solicitantului de azil lipsit de discernământ în vederea susținerii interviului.

(6) Consilierul de eligibilitate va informa solicitantul de azil lipsit de discernământ și reprezentantul său legal despre scopul și posibilele consecințe ale interviului.

(7) Interviul va fi ținut de un consilier de eligibilitate cu pregătire specială în tehnica interviurii persoanelor cu necesități speciale.

Secțiunea a 5-a. Procedura de reunificare a familiei

Articolul 74. Reunificarea familiei

(1) Refugiatul sau beneficiarul de protecție umanitară poate solicita reunificarea familiei pe teritoriul Republicii Moldova, argumentând prin declarații, pe care le-a semnat, că membrii familiei sale nu cad sub clauzele de excludere.

(2) Procedura de reunificare a familiei nu va fi inițiată în privința străinului care nu are o decizie irevocabilă cu privire la cererea sa.

(3) Procedura de reunificare a familiei este aplicabilă în cazul în care refugiatul sau beneficiarul de protecție umanitară deține un document valabil, pentru care există motive întemeiate să se considere că va fi prelungit.

Articolul 75. Cererea de azil

(1) Cererea de azil se depune de către refugiat sau de către beneficiarul de protecție umanitară la Direcția refugiați în numele următorilor membri de familie aflați în afara teritoriului Republicii Moldova:

- a) soțul (soția); și/sau
- b) copilul, indiferent dacă este din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptat conform legii naționale din țara de origine.

(2) Căsătoria refugiatului sau a beneficiarului de protecție umanitară trebuie să fi fost încheiată înainte de intrare pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) Cererea de azil va fi însoțită de documente care atestă relația de familie.

(4) Dacă este cazul, pentru a obține dovezi referitor la existența legăturilor familiale, Direcția refugiați poate efectua:

- a) interviuri cu refugiatul sau cu beneficiarul de protecție umanitară;
- b) alte investigații considerate necesare.

Articolul 76. Decizia privind acordarea permisiunii de reunificare a familiei

(1) Decizia privind acordarea permisiunii de reunificare a familiei se emite de către șeful Direcției refugiați.

(2) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova acordă vize membrilor de familie ai refugiatului sau ai beneficiarului de protecție umanitară după ce a fost acordată permisiunea prevăzută la alin.(1), la solicitarea Biroului migrație și azil.

(3) După intrarea pe teritoriul Republicii Moldova a membrilor de familie, în cazul în care există acordul lor cu privire la cererea de azil, examinarea acestei cereri va fi efectuată conform prevederilor prezentei legi.

(4) În cazul în care nu sînt îndeplinite condițiile pentru reunificarea familiei prevăzute de prezenta lege, Direcția refugiați emite o decizie de respingere a cererii de azil. Respingerea cererii nu poate avea la bază exclusiv lipsa documentelor care să ateste încheierea căsătoriei sau legătura de rudenie.

(5) După examinarea cererii de azil, va fi emisă o decizie în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 9 luni de la data la care a fost depusă cererea. În situații excepționale legate de caracterul complex al procesării cererilor, limita de timp poate fi prelungită.

(6) În cazul în care nu se va lua nici o decizie pînă la expirarea termenului de 9 luni, persoana va fi informată:

- a) în scris despre întîrziere;
- b) la cerere despre termenul în care se preconizează emiterea unei decizii cu privire la cererea sa.

Articolul 77. Reunificarea familiei în cazul minorilor neînsoțiți

(1) Reunificarea familiei în cazul minorilor neînsoțiți refugiați sau beneficiari de protecție umanitară se face în funcție de interesul superior al copilului.

(2) Direcția refugiați va iniția din oficiu procedura de reunificare a familiei. În cazul în care procedura de reunificare a familiei este inițiată din oficiu, se cere acordul reprezentantului legal sau, după caz, și al minorului neînsoțit. În toate cazurile se va ține cont de opinia minorului neînsoțit, căreia i se va acorda importanța cuvenită.

(3) În cazul în care a fost depistată familia minorului neînsoțit, Direcția refugiați analizează posibilitatea și condițiile de realizare a reunificării ei, emițînd o decizie motivată în acest sens, care poate fi atacată pe calea contenciosului administrativ fără respectarea unei proceduri prealabile.

Secțiunea a 6-a. Procedura de soluționare a noii cereri de acordare a unei forme de protecție

Articolul 78. Depunerea unei noi cereri de acordare a unei forme de protecție

(1) O nouă cerere de acordare a unei forme de protecție se depune numai în cazul existenței unei decizii irevocabile, emisă de autoritățile competente, sau a unei dispoziții privind încetarea examinării dosarului.

(2) Noua cerere de acordare a unei forme de protecție va fi admisă dacă sînt îndeplinite, alternativ, următoarele condiții:

a) au apărut circumstanțe noi, care nu au putut fi prezentate de solicitantul de azil în procedura anterioară de examinare a cererii din motive independente de voința sa, cu condiția ca aceste motive să nu fie rezultatul unor acțiuni provocate în scopul obținerii unei forme de protecție. Solicitantul este obligat să facă dovada existenței noilor motive invocate și a imposibilității prezentării lor pînă la data depunerii unei noi cereri;

b) au survenit transformări de ordin politic, militar, legislativ sau social în țara de origine, care pun în pericol viața sau libertatea solicitantului de azil.

(3) Noile cereri depuse la autoritățile prevăzute la art.52 lit.b)–d) se remit în aceeași zi Direcției refugiați.

Articolul 79. Analiza cererii de acordare a accesului la o nouă procedură

(1) Soluționarea cererii de acordare a accesului la o nouă procedură de azil, depusă în condițiile art.78, se analizează în mod prioritar, în maxim 10 zile.

(2) Pe parcursul perioadei indicate la alin.(1), străinului i se acordă permisiunea de a sta pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 80. Decizia de acordare a accesului la o nouă procedură

(1) Conducătorul Direcției refugiați va emite o decizie privind admiterea sau respingerea accesului la o nouă procedură în baza cererii motivate a străinului, a documentelor prezentate și în raport cu elementele cuprinse în dosarul personal al acestuia.

(2) Decizia se comunică în scris, personal sau la adresa indicată în noua cerere de acordare a unei forme de protecție.

(3) Pînă la acordarea accesului la o nouă procedură de azil, străinului i se aplică prevederile legislației cu privire la regimul străinilor.

(4) În cazul în care primește accesul la o nouă procedură de azil, străinul are drepturile și obligațiile prevăzute la art.28 și 31.

Capitolul VII

PROCEDURA DE ÎNCETARE ȘI DE ANULARE A UNEI FORME DE PROTECȚIE

Secțiunea 1. Procedura de încetare și de anulare a statutului de refugiat

Articolul 81. Încetarea statutului de refugiat

(1) Statutul de refugiat încetează dacă străinul:

a) s-a repus în mod voluntar sub protecția țării a cărei cetățenie o are;

b) după ce și-a pierdut cetățenia, a redobîndit-o în mod voluntar;

c) a dobîndit o nouă cetățenie și se bucură de protecția țării a cărei cetățenie a dobîndit-o;

d) s-a restabilit în mod voluntar în țara pe care a părăsit-o sau în afara căreia s-a aflat datorită temerii de persecuție;

e) nu mai poate continua să refuze protecția țării de origine, deoarece împrejurările care au determinat acordarea statutului de refugiat au încetat să existe;

f) a renunțat la statutul de refugiat, acordat în conformitate cu prezenta lege.

(2) La aplicarea alin.(1) lit.e), autoritățile competente vor aprecia dacă schimbarea împrejurărilor este atât de semnificativă și nu este temporară încît să nu mai fie justificată temerea de persecuție a refugiatului.

(3) Prevederile alin.(1) lit.e) nu se aplică persoanei căreia i s-a recunoscut statutul de refugiat și care, din motive imperioase ce se referă la persecuții anterioare, refuză protecția țării de origine.

Articolul 82. Anularea statutului de refugiat

Statutul de refugiat se anulează dacă:

a) acest statut a fost acordat în baza unor declarații false, străinul a refuzat să prezinte anumite date ori s-a folosit de documente false care au fost luate în considerare la examinarea cererii sale de azil și care au fost decisive pentru recunoașterea forme de protecție, nu există alte motive care să conducă la menținerea statutului de refugiat;

b) după acordarea statutului de refugiat, străinul a săvârșit una din faptele specificate la art.18 ori s-a descoperit că a săvârșit o asemenea faptă înainte de rămânerea irevocabilă a deciziei prin care i s-a acordat acest statut.

Articolul 83. Procedura de încetare sau de anulare a statutului de refugiat

(1) Procedura de încetare sau de anulare a statutului de refugiat se inițiază la dispoziția șefului Direcției refugiați.

(2) Reexaminarea dosarului refugiatului se va efectua în procedură ordinară.

(3) Refugiatul va fi informat în scris despre:
a) reexaminarea dosarului său;

b) dreptul de a beneficia de asistență juridică, de a i se asigura gratuit interpret, de a fi informat despre posibilitatea contactării reprezentanților ÎCNUR, de a fi consiliat și asistat de un reprezentant al organizațiilor neguvernamentale.

(4) Consilierul de eligibilitate va efectua un interviu cu refugiatul în vederea clarificării situației acestuia.

(5) Refuzul privind efectuarea interviului nu exclude posibilitatea emiterii unei decizii pe baza documentelor și informației cuprinse în dosar.

Articolul 84. Decizia de încetare sau de anulare a statutului de refugiat

(1) După interviuarea refugiatului, în baza informațiilor pregătite de Direcția refugiați, șeful acesteia ia una din următoarele decizii:

- a) menținerea statutului de refugiat;
- b) încetarea statutului de refugiat;
- c) anularea statutului de refugiat.

(2) Deciziile Direcției refugiați, prevăzute la alin.(1), pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ fără respectarea unei proceduri prealabile.

Articolul 85. Consecințele încetării sau anulării statutului de refugiat

(1) Încetarea sau anularea statutului de refugiat nu produce automat efecte juridice asupra membrilor de familie ai străinului.

(2) Străinului al cărui statut de refugiat a încetat sau a fost anulat printr-o decizie irevocabilă îi sînt aplicabile dispozițiile legale privind regimul juridic al străinilor.

Secțiunea a 2-a. Procedura de încetare și de anulare a protecției umanitare

Articolul 86. Încetarea protecției umanitare

(1) Protecția umanitară încetează în cazul în care:

a) împrejurările care au dus la acordarea ei au încetat să existe ori s-au schimbat în așa măsură încît protecția acordată nu se mai justifică;

b) beneficiarul a redobîndit în mod voluntar cetățenia pierdută sau a dobîndit o nouă cetățenie, avînd protecția țării al cărei cetățean a devenit;

c) șederea pe teritoriul Republicii Moldova este legalizată în alt mod;

d) beneficiarul a renunțat la protecția acordată în conformitate cu prezenta lege.

(2) Autoritățile competente vor aprecia dacă schimbarea împrejurărilor nu este temporară și este atît de semnificativă încît să nu mai fie justificată temerea că refugiatul ar fi expus unui risc serios.

Articolul 87. Anularea protecției umanitare

(1) Protecția umanitară se anulează dacă:

a) a fost acordată în baza unor declarații false, străinul a refuzat să prezinte anumite date ori s-a folosit de documente false care au fost luate în considerare la examinarea cererii sale de azil și care au fost decisive pentru recunoașterea protecției umanitare, nu există alte motive

care să conducă la menținerea protecției umanitare;
b) după acordarea protecției umanitare, străinul a săvârșit una din faptele specificate la art.20 ori s-a descoperit că a săvârșit o asemenea faptă înainte de rămânerea irevocabilă a deciziei prin care i s-a acordat această protecție.
(2) Procedura de încetare sau de anulare a protecției umanitare se efectuează în condițiile art.83.

Articolul 88. Decizia de încetare sau de anulare a protecției umanitare

(1) După interviuarea beneficiarului de protecție umanitară, în baza informațiilor pregătite de Direcția refugiați, șeful acesteia ia una din următoarele decizii:
a) menținerea protecției umanitare;
b) încetarea protecției umanitare;
c) anularea protecției umanitare.

(2) Deciziile Direcției refugiați, prevăzute la alin.(1), pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ fără respectarea unei proceduri prealabile.

Articolul 89. Consecințele încetării sau anulării protecției umanitare

(1) Încetarea sau anularea protecției umanitare nu produce automat efecte juridice asupra membrilor de familie ai străinului.

(2) Străinului a cărui protecție umanitară a încetat sau a fost anulată printr-o decizie irevocabilă îi sînt aplicabile dispozițiile legale privind regimul juridic al străinilor.

Capitolul VIII
RĂSPUNDEREA

Articolul 90. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi răspund în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală.

Capitolul IX
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 91.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.
(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:
a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
b) va aduce propriile acte normative în concordanță cu prezenta lege.
(3) Guvernul va stabili anual cuantumul ajutorului acordat beneficiarului de statut de refugiat și de protecție umanitară în conformitate cu prevederile art.33 alin.(2), în funcție de mărimea alocațiilor bugetare prevăzute în acest scop.
(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr.1286-XV din 25 iulie 2002 cu privire la statutul refugiaților (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.126–127, art.1003).

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Nr.270-XVI. Chișinău, 18 decembrie 2008.